

Begrotingsbehandeling 2018

Dank u wel voorzitter,

Voorzitter, raadsleden, ambtenaren, toehoorders, vandaag bespreken we de Programmabegroting 2019-2022 van de gemeente Steenwijkerland. De eerste begroting van ons nieuwe college. Hierin heeft het college ook de Programma's uitgewerkt die afgesproken zijn in ons coalitieakkoord. De VVD is er trots op dat we zo'n ambitieus programma voor ons hebben liggen, met zo veel concrete plannen. We stropen samen de mouwen op om aan de slag te gaan voor deze mooie gemeente!

Voor een Steenwijkerland met een slagvaardige, dienstbare gemeente. Een overheid die garant staat voor een veilige en eerlijke samenleving. Een plaats waar iedereen die hard werkt de ruimte krijgt om alle ambities te realiseren en waar zorg is voor mensen die dit even niet kunnen. De VVD staat voor zoveel mogelijk ruimte voor eigen keuzes, maar altijd wel in verbinding met de ander. Zo zelfstandig mogelijk, maar als het nodig is kijken we naar elkaar om, zo nodig met professionele ondersteuning.

Met elkaar gaan we voor een Sterk Steenwijkerland! Voor nu en in de toekomst!

De Programma's uitgewerkt in deze begroting onderschrijven we en we zijn van mening dat hier ook de belangrijkste zaken in staan waar we ons de komende jaren op moeten focussen.

Er is een paar zaken in de Programma's van de programmabegroting waar we als VVD expliciet aandacht voor willen vragen:

Goede kaders voor inwonersparticipatietrajecten:

De verbindende factor in de collegeprogramma's is het Programma "De inwoner op 1".

Bij het nemen van besluiten betrekken we graag de inbreng van onze inwoners, mensen kunnen dan kiezen en krijgen invloed op hun werk- en leefomgeving. Echter dat participeren moeten we beter onder de knie krijgen. We groeien naar een meer volwassen vorm van inwonersparticipatie toe. We hebben afgelopen jaar al een paar voorbeelden van participatietrajecten gehad; denk aan de inrichting van de marktomgeving Steenwijk, de G1000 duurzaamheid en de gebiedsgerichte aanpak Giethoorn. De VVD leert van deze voorbeelden dat er verbeterstappen te maken zijn.

De VVD-fractie vindt het belangrijk dat we goed nadenken hoe we dat participeren inrichten. Kaders en spelregels vooraf goed vast te leggen. Welke rol krijgen participanten, wie worden de participanten, waarover wordt inbreng gevraagd, waarover niet, wie neemt het uiteindelijke besluit, wat is de planning? Wat is het budget voor het participatietraject zelf en wat is het budget voor de realisatie van het project? Kortom, aan de voorkant zaken goed helder maken is naar onze mening een heel belangrijke stap in dit proces. Wij vragen aandacht van het college hier voor. Binnen de raad zal de VVD zich alert opstellen om heldere participatiekaders te formuleren.

Goede kaders voor nieuwe plannen:

De VVD-fractie vindt het van belang dat de Raad betrokken wordt bij het opstellen van kaders voor de voorgenomen plannen. Dan komt onze controlerende rol ook beter uit de verf. Een goed voorbeeld is de voorgenomen pilot windenergie. In het coalitieakkoord is afgesproken kaders te gaan

regelen volgens het principe: “ja, mits het ruimtelijk past en de lusten en lasten eerlijk verdeeld zijn”. Deze kaders dienen eerst nog vastgesteld te worden, voordat de Pilot start.

Misschien kan de wethouder ons deze toezegging geven?

Afspraken over financiële onderbouwing van projecten:

De afgelopen jaren hebben we regelmatig moeten constateren dat de financiële eindsituatie van een project erg afwijkend was van de prognose. Zoals in de discussie rondom het project van de markt al genoemd, zijn wij als VVD fractie van mening dat er vooraf afspraken gemaakt moeten worden over de financiële onderbouwing van projecten, waarbij helder is op basis van welke informatie de prognoses gemaakt zijn (aannames, berekeningen, offertes), waar de risico's zitten en welke bewegingsruimte er binnen welke kaders is. We vragen hier graag aandacht voor van de wethouder Financiën.

Bedrijventerreinen:

Met betrekking tot bedrijventerreinen lezen we dat we dat de vraag naar bedrijventerreinen zich hoofdzakelijk voordoet in de kern Steenwijk, terwijl het merendeel van het aanbod in de overige kernen is. Vanuit de vraagtoedeling vanuit de Provincie Overijssel hebben we nog capaciteitsruimte. De VVD-fractie vraagt zich af in hoeverre we capaciteit kunnen verschuiven binnen onze gemeente, om ook aan de vraag van Steenwijk te kunnen voldoen, als er in de overige kernen minder behoefte aan is. Het blijft van belang om ook hier kritisch naar te kijken. Het eventuele gebruik van bedrijventerrein in Oldemarkt voor zonnepanelen brengt ons inziens risico's met zich mee. De afgelopen jaren was er wellicht niet veel vraag naar bedrijventerrein in Oldemarkt, echter nu met de groei van de economie kan dit misschien anders worden. Eenmaal vergeven bedrijventerrein aan een zonnepark, is niet zo maar weer terug. Zorgvuldige afweging is hier van belang.

Nu, de Programma's zijn ons helder, onderschrijven we en we kijken vol verwachting uit naar de uitvoering.

Financiële controle is complex:

In de programmabegroting vinden we echter uiteraard ook nog een groot financieel onderdeel. En ook daar worden we geacht reactie op te geven. En dat is best een hele klus. Bij het schrijven van deze reactie heb ik dagen nagedacht of ik dit nu zou benoemen of niet. Het is mijn eerste keer natuurlijk, dus een beetje intelligent overkomen is wel zo leuk. Dus gaan benoemen dat iets complex is en moeilijk te begrijpen lijkt dan niet handig. Maar hoe langer ik er over nadacht en hoe meer ik er met anderen over sprak, hoe meer ik tot de overtuiging ben gekomen dat ik dit **JUIST** moet benoemen. Dat ik wellicht niet de enige ben die dit zo ervaart. En zo wel, dan heeft u direct een beeld van mijn intelligentie.

We hebben in Nederland een democratisch systeem dat we in de gemeentes geen beroeps politici hebben zitten, maar gewone mensen die wonen in de gemeente. Wij hebben het voorrecht de inwoners te zijn die de komende 3,5 jaar de gemeenteraadsleden voor Steenwijkerland mogen zijn. Dit betekent dat we vanaf het moment van installatie ons direct moeten verdiepen in allerlei onderwerpen, ook waar je je nog nooit mee hebt bezig gehouden. Enorm leuk om te doen, maar soms ook best ingewikkeld.

Gelukkig bestaan de meeste fracties uit meerdere personen of hebben in ieder geval een steunfractie en kun je zo brede interesses en ervaringen bij elkaar brengen.

Ook over de financiële situatie van de gemeente moeten wij een oordeel vellen en zorgen dat we er als gemeente goed voorstaan. Maar dat is een behoorlijk complexe situatie. Zelf ben ik ondernemer en gewend om exploitatieoverzichten, jaarrekeningen en business cases te lezen. Onze fractie bestaat uit een ruim ervaren raadslid, een financiële man, een bestuurskundige en in de steunfractie hebben we zelfs nog oud bestuurders, maar het blijft ingewikkeld om op basis van deze begroting een goed beeld te krijgen van de financiële situatie.

Vooropgesteld: dit ligt absoluut niet aan de inzet van de ambtenaren die zich hier mee bezig houden. Hun inzet en betrokkenheid is groot en ik heb de afgelopen maanden ook ervaren dat ze bereid zijn op alle vragen antwoord te geven. We hebben een professionele financiële afdeling, met betrokken, hardwerkende ambtenaren.

Oorzaken complexiteit:

Waar ligt het dan wel aan? **Enerzijds is het enorm veel en doorspekt van allerlei termen:**

- a. Kijken we naar de hoogte van de investering of kijken we naar hoe het per jaar in de begroting ingepast wordt?
- b. Kijken we naar de reserves of kijken we naar de risicoprofielen?
- c. Hoe is de lokale belastingdruk?
- d. Hoe is ons weerstandsvermogen, onze netto schuldquota, onze solvabiliteitsratio, wat doet onze grondexploitatie, wat is onze structurele exploitatieruimte?

Kortom heel veel variabelen, indicatoren die vermeld staan, ongetwijfeld noodzakelijk zijn, maar die het voor een raadslid complex maken om goed te overzien hoe we er als gemeente nu ECHT voor staan.

Anderzijds wijzigen onze rekenmethodes zeer regelmatig, veelal van overheidswege ingegeven, bv de winstnemering van de grondexploitaties die nu volgens de POC-methode gewijzigd is, of het niet altijd aanwezig zijn van referentie-indicatoren van bv de beleidsindicator bestuur en ondersteuning. Of wijzigt regelgeving van bv vergoeding van diensten als WMO abonnementen wat nu op ons afkomt. Ons referentiekader wijzigt dus regelmatig en als we niet uitkijken vergelijken we appels met peren.

En tot slot, staan er soms echt vreemde zinnen in de rapportage doordat ook de opstellers wellicht af en toe verstrikt raken in de complexiteit. Neem de tekst die staat bij het risicoprofiel van de Omgevingsdienst IJsselland: Leest u de tekst bij de 2^e onzekerheid eens.

Wat staat hier nu? Wat is nu die tweede onzekerheid? Welk risico lopen we hier nu? Na een paar keer lezen weten we het nog niet.

Dus de afgelopen weken heeft onze fractie echt gepuzzeld met de vraag: Hebben wij nu goed op het netvlies hoe we er integraal voor staan als gemeente? Natuurlijk hebben we gezien dat ons weerstandsvermogen er goed uitziet, dat we voldoende reserve hebben volgens onze eigen afgesproken kaders en daarvoor door derden opgestelde kaders, maar we zien ook zaken op ons

afkomen in bv het sociaal domein, waardoor ons risicoprofiel wellicht opnieuw bekeken moet worden en kaders bijgesteld. Hebben we nog de juiste sturingsmiddelen in handen?

Eenvoudigere, resultaatgerichte digitale sturingsmiddelen:

De VVD-fractie is van mening dat we in het komend jaar met elkaar het gesprek moeten aangaan over onze sturingsmiddelen, een aantal financiële kaders, zoals bv ons afspraken over financiële buffers en hoe we het eenvoudig inzichtelijk kunnen maken voor de raad in een soort dashboard met indicatoren waarvan wij van mening zijn dat we kunnen zien dat we als gemeente goed functioneren. Dit gaat wat ons betreft verder dat de eisen die bv de Provincie aan onze financiële situatie stelt. Wanneer vinden wij het als gemeente dat we het goed doen? Hoe maken we dat inzichtelijk en hoe sturen we hier op?

En uiteraard snappen we dat we wettelijke verplichtingen hebben en natuurlijk hoort er een uitgebreid verslag bij voor alle bijzonderheden en uiteraard hebben we ook wel gezien dat in het midden van dit rapport een onderdeel kengetallen zit om de financiële positie te duiden, maar tegelijkertijd zitten er weer heel veel hoofdstukken rondom heen met ook veel belangrijke informatie en waarschuwingen, waarbij tekstueel ook soms wat verwarring is. Een gezamenlijk dashboard vaststellen, met hoe staan we ervoor als gemeente, niet te uitgebreid, lijkt ons een goed sturingsmiddel. Bij voorkeur gebruikersvriendelijk en digitaal. We hebben als raad de verantwoordelijkheid om zelf te zorgen dat we onze rol goed kunnen uitoefenen en onze fractie denkt dat dit ons een heel eind zou helpen. Consistentie van berekeningen, benoemen van kernindicatoren voor onze gemeente en het zoeken naar de eenvoud in presentatie, zodat Steenwijkerland ook sterk blijft in de toekomst.

Voorzitter, tot zover de bijdrage van de VVD-fractie. Rest mij alleen nog iedereen in dit huis te bedanken voor al het werk om de nieuwe plannen van dit nieuwe college te vertalen in deze programmabegroting. En verder wensen wij de nieuwe wethouder Tiny Bijl veel succes met haar nieuwe rol. We hebben er alle vertrouwen in dat Steenwijkerland zo weer een voltallig, daadkrachtig en ambitieus bestuur heeft dat aan de slag kan gaan voor een Sterk Steenwijkerland!

Giethoorn, 13 november 2018

Miriam Slomp-Dekkers,
Fractievoorzitter VVD Steenwijkerland